

ГИМНАЗИЈА
РАЗРЕД: ДРУГИ
СМЈЕР: ДРУШТВЕНО-ЈЕЗИЧКИ
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Годишњи број часова: 36

Седмични број часова: 1

СВРХА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА

Наставни предмет музичка култура усмјерен је на развијање трајног интересовања, љубави и позитивног односа ученика према музици и умјетности уопште, као и на формирање потребе за активним и свјесним учешћем у музичком и културном животу. Кроз систематско и осмишљено вођење наставног процеса, овај предмет подстиче развој музичког сензибилитета и музикалности ученика, као и њихових креативних, естетских, когнитивних и критичких способности. Настава је усмјерена на оспособљавање ученика да музичко дјело доживе, разумију, анализирају и вреднују, чиме се формира образован и активан слушаалац музике. Сврха наставе није искључиво стицање знања о музици, већ и развијање способности музичког изражавања, сарадње и комуникације кроз различите облике музичког искуства, као и изградња музичког укуса и критичког односа према умјетничким садржајима. Посебан значај имају активности слушања, извођења и стваралаштва, кроз које ученици стичу функционална знања и развијају лични однос према музици. Наставни предмет музичка култура доприноси подизању општег културног нивоа ученика, развоју естетске свијести, емоционалне интелигенције и социјалних компетенција, као и његовању хуманистичких вриједности. Кроз заједничко музицирање и доживљај умјетности, ученици се подстичу на активну друштвену интеракцију и учешће у културном животу заједнице. Посебан аспект сврхе огледа се у развијању свијести о значају очувања и његовања музичке традиције и културног наслеђа сопственог народа, као и у поштовању и разумијевању музичке културе других народа. На тај начин, наставни предмет доприноси развоју интеркултуралне компетенције, толеранције и отворености према различитим културним изразима. У савременом образовном контексту, музичка култура подстиче развој дигиталне и медијске писмености, као и критичку и креативну употребу савремених технологија, укључујући и вјештачку интелигенцију, у доживљају, анализи и презентацији музике, чиме се ученици оспособљавају за активан и одговоран однос према музичкој култури у савременом друштву.

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Циљ наставе предмета музичка култура јесте да, кроз подстицање, развијање и систематско његовање интересовања, навика и потребе за слушањем и репродукцијом вриједних музичких остварења, код ученика развија љубав према музици, музичкој умјетности и умјетности уопште. Настава је усмјерена и на развој креативних и интелектуалних способности ученика, као и на формирање и његовање музичког укуса, чиме се доприноси њиховом естетском и хуманом развоју. Посебна улога наставе музичке културе огледа се и у васпитању ученика кроз развој емоционалне осјетљивости, етичких вриједности, одговорности, сарадње и поштовања према другима и различитим културним изразима. Кроз наставни процес подстиче се социјализација ученика, развој осјећаја припадности културном простору и свијести о вриједностима националне и свјетске музичке баштине, као и развој интеркултуралног разумијевања и поштовања различитих културних израза, те оспособљавање ученика за самостално и критичко праћење концерата, музичких манифестација и других умјетничких садржаја из области умјетничке, духовне, традиционалне и савремене музике, као и за активно учешће у културном и друштвеном животу заједнице. Кроз систематско музичко образовање, ученици стичу основна знања и вјештине које доприносе подизању нивоа њихове музичке писмености, опште културе и способности активног и критичког односа према умјетничким садржајима.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Посебни циљеви наставе предмета Музичка култура су да:

- развија музичку креативност и продуктивност ученика кроз активно бављење музиком;
- обogaђује и оплемењује друштвено-емоционални развој ученика, те развија навику прихватања музичке умјетности и културе као саставног дијела свакодневног живота;
- оспособљава ученике за разумијевање и примјену изражајних средстава музичке умјетности и музичке терминологије у анализи музичких дјела;
- развија способност препознавања и разликовања музике различитих стилских епоха, врста и жанрова, као и естетског доживљаја и критичког расуђивања;
- оспособљава ученике за препознавање најзначајнијих музичких дјела, извођачких састава, инструмената и основних музичких облика, те разумијевање историјског, друштвеног и социолошког контекста настанка и развоја музичке умјетности;
- развија способност слушне концентрације, музичке перцепције и меморије кроз активно слушање и извођење музике;
- подстиче развијање навике слушања вриједних музичких дјела, формирање позитивног односа према музичкој умјетности, праћење музичког живота и савремених музичких токова, те изградњу личне фонотеке;

- развија музички укус и критички однос према музици и умјетности, те оспособљава ученике за критичко сагледавање музичких садржаја у медијима и савременом дигиталном окружењу;
- усмјерава ученике на упознавање и вредновање националног (народног и умјетничког) музичког стваралаштва кроз слушање, перцепцију и извођење (пјевање/свирање), те развија свијест о значају очувања културне традиције и националног идентитета;
- оспособљава ученике за разумијевање и вредновање савремене музике, упознаје их са савременим обрадама умјетничке и традиционалне музике, те развија способност анализе музичких жанрова у циљу развоја критичког мишљења о умјетничкој и популарној музици;
- његује хорско, оркестарско и камерно музицирање у школи, те подстиче активно учешће ученика у школским музичким активностима и развој сарадње и тимског рада;
- подстиче ученике на активно учешће у музичком и културном животу заједнице, те на праћење културних дешавања кроз организоване и самосталне посјете концертима и музичким манифестацијама;
- доприноси васпитању ученика у духу хуманизма, патриотизма и интернационализма;
- подстиче интердисциплинарно повезивање музичке културе са другим наставним предметима, те оспособљава ученике за уочавање и примјену музике у различитим областима умјетности и науке.

НАСТАВНЕ ТЕМЕ:

- 1. Од музике првобитне људске заједнице до класике – репетиторијум градива**
- 2. Развој опере у XVIII вијеку и појава новог стила**
- 3. Музика преткласике**
- 4. Музика класике**
- 5. Музика романтизма**
- 6. Музички аматеризам**
- 7. Додатне активности, систематизација и провјера знања**

Наставна тема: Од музике првобитне људске заједнице до класике – репетиторијум градива			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - хронолошки класификује стилске епохе обрађене у претходном разреду; - разликује стилске епохе обрађене у претходном разреду; - наведе најзначајније представнике; - разликује основне музичке жанрове; - наведе карактеристичне примјере обрађених музичких жанрова; - препозна слушане музичке примјере из наставе првог разреда; - повеже слушане примјере са одговарајућим стилским епохама и жанровима; - примијени стечена знања кроз извођење или препознавање обрађених музичких примјера.	Ученик ће да: на основу слушних примјера и интернет садржаја из области умјетности и историје наведе и препозна основне карактеристике стилских епоха од првобитне музике до класицизма и идентификује најзначајније представнике и дјела.	Предмет: Српски језик и књижевност	Тема: Барок

Наставна тема: Развој опере у XVIII вијеку и појава новог стила			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - објасни настанак и развој опере; - опише њене основне музичке и драмске карактеристике; - препозна основне појмове и представнике опере XVII и XVIII вијека; - објасни значај и основне принципе Глукове реформе у контексту развоја опере; - користи стечена знања приликом слушања музичких примјера; - учествује у репродукцији музичких примјера (ритмичка, мелодијска или вербална интерпретација); - разложи музичко-драмске елементе опере (музика, текст, сцена); - упореди карактеристике комичне опере у различитим националним традицијама;	Ученик ће да: - слуша и анализира музичке примјере; Слушање музике: Ж. Б. Лили – опера <i>Алчеста</i>, <i>Менует</i> К. Монтеверди – <i>Lamento della Nimfa</i>, опера <i>Орфеј</i> - Ане Брун – <i>Lamento della Nimfa</i>, опера <i>Орфеј</i>; - на основу слушних примјера, уочава изражајне и стилске карактеристике барокне опере; - упоређује различите интерпретације истог дјела (нпр. <i>Lamento della Nimfa</i>) и изводи закључке о извођачком приступу; - дискутује о узроцима декаденције опере и основним идејама Глукове реформе; Слушање музике: К. В. Глук – <i>Арија Орфеја</i> из опере <i>Орфеј и Еуридика</i> Г. Ф. Хендл – <i>Rinaldo, Lascia cio pianga</i> (инсерт из филма Фаринели) А. Вивалди – <i>Agitata da due venti</i> (Cecilia Bartoli); - повезује музичке примјере са контекстом (опера, филм, концертно извођење);	Предмет: Српски језик и књижевност	Тема: Барок, Језичка култура

• процијени изражајне и естетске домете различитих оперских стилова; • аргументује свој доживљај музике; • упореди стилске карактеристике барока и рококоа на основу слушаних примјера; • препозна звучни колорит чембала; • повеже звучни колорит чембала са стилским одликама епохе.	• уочава разлике између озбиљне и комичне опере; Слушање музике: • Ђ. Б. Перголези – <i>Арија Серпине</i> из опере <i>Служавка господарица</i> • Д. Чимароза – увертира за оперу <i>Тајни брак</i>); Пјевање пјесме: • Ђ. Б. Перголези – <i>Гдје је онај цвијетак жути</i>; • на основу документарног филма о стварању опере <i>Служавка господарица</i>, описује процес настанка опере; • уочава стилске карактеристике галантног (рококо) стила у музичким примјерима најпознатијих представника; Слушање музике: • Д. Скарлати – <i>Соната де-мол Л413</i> • Ф. Купрен – <i>Сестра Моника</i>; • осмисли кратак усмени или писани приказ доживљаја слушаних дјела или креира једноставан музичко-драмски приказ (нпр. интерпретација сцене, опис радње уз музику).		
--	---	--	--

Наставна тема: Музика преткласике			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: • препозна основне карактеристике преткласицизма; • наведе основне карактеристике преткласицизма; • наброји најзначајније представнике; • објасни појам симфоније; • опише основне одлике преткласичне симфоније; • објасни значај Манхајмске школе; • препозна тематски материјал у слушаним примјерима; • повеже тематски материјал са одговарајућим ауторима; • разликује стилске особености преткласицизма у различитим националним срединама; • препозна звучни колорит инструмената (виолончело, клавир, флаута); • повеже звучни колорит инструмената са извођачким и стилским карактеристикама дјела; • процијени изражајне могућности преткласичне музике; • аргументује свој доживљај слушаних композиција.	Ученик ће да: • дискутује о друштвено-економским околностима и утицају рационализма и просвјетитељства на развој музике; • слуша и анализира музичке примјере, те препознаје стилске карактеристике преткласицизма; Слушање музике: • Ј. В. Штамиц – <i>Манхајмска симфонија у Ге-дуру</i>; • на основу слушних примјера, препознаје извођачке саставе и стилске особености стваралаштва представника Берлинске школе и преткласицизма у Италији; • звучно и визуелно препознаје различите музичке инструменте; Слушање музике: • Л. Бокерини – <i>Менует у А-дуру</i>; • М. Клементи – <i>Сонатина оп. 36 бр. 1</i>; • К. Ф. Е. Бах – <i>Трио у Ге-дуру</i>, за флауту, виолу и клавир (<i>Adagio</i>); • Ј. Ј. Кванц – <i>Концерт за флауту и оркестар у Ге-дуру, I став</i>. • осмисли кратак усмени или писани приказ доживљаја слушаних дјела или креира	Предмет: • Српски језик и књижевност	Тема: • Просвјетитељство и класицизам, Језичка култура

	једноставан аналитички осврт на музичке примјере.		
--	---	--	--

Наставна тема: Музика класике			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: • препозна основне карактеристике музике класицизма; • наведе основне карактеристике музике класицизма; • опише основне карактеристике музике класицизма; • разликује основне карактеристике класицизма у односу на претходне стилске епохе; • препозна слушане примјере музике Јозефа Хајдна; • наведе његова најзначајнија дјела; • објасни значај Хајдна у развоју симфоније и камерне музике; • препозна слушане примјере вокално-инструменталне музике Јозефа Хајдна; • наведе његова најзначајнија вокално-инструментална дјела; • опише њихове музичке и изражајне особености; • препозна слушане примјере инструменталне музике Волфганга Амадеуса Моцарта;	Ученик ће да: • слуша и анализира музичке примјере, препознаје извођачке саставе, музичке облике и стилске карактеристике класицизма и најзначајнијих представника; Слушање музике: • В. А. Моцарт – <i>Мала ноћна музика KV 525</i> (оригинал и обрада Swingle Singers – компарација) • В. А. Моцарт – <i>Турски марш</i> (обраде: Art Rodriguez – рок верзија; Swingle Singers – a cappella) • Л. ван Бетовен – <i>За Елизу</i>; • на основу слушних примјера, описује стилске особине Хајдновог стваралаштва, те класификује дјела у одговарајуће групе (вокална, инструментална и вокално-инструментална), према извођачком саставу; Слушање музике:	Предмет: • Српски језик и књижевност	Тема: • Просвјетитељство и класицизам, Језичка култура

• наведе његова најзначајнија инструментална дјела; • анализира основне стилске карактеристике Моцартових инструменталних дјела; • препозна слушане примјере из опера Волфганга Амадеуса Моцарта; • наведе његова најзначајнија оперска дјела; • разликује врсте опере (opera seria, opera buffo, зингшпил); • препозна слушане примјере духовне музике Волфганга Амадеуса Моцарта; • наведе основне облике црквене музике; • опише њихове карактеристике; • препозна слушане примјере камерне музике Лудвига ван Бетовена; • наведе најзначајнија камерна дјела; • анализира њихове стилске одлике; • препозна карактеристичне теме и ставове из симфонија Лудвига ван Бетовена; • повеже их са драматургијом музичког тока; • препозна слушане примјере клавирске музике Лудвига ван Бетовена; • наведе најзначајнија клавирска дјела; • опише њихове изражајне могућности; • упоређи различите интерпретације (оригинал и обраде); • процијени њихове изражајне домете;	• Ф. Ј. Хајдн – <i>Симфонија бр. 10, Де-дур, I став</i> (оригинал и обрада Paul Gilbert – соло ел. гитара, компарација) • Ф. Ј. Хајдн – <i>Симфонија „Растанка“ бр. 45, финале</i> • Ф. Ј. Хајдн – <i>Симфонија бр. 83 „Кокошка“</i> • Ф. Ј. Хајдн – <i>Симфонија бр. 100 „Војничка“</i> • Ф. Ј. Хајдн – <i>Гудачки квартет оп. 64, бр. 5</i> • анализира вокална и вокално-инструментална дјела Хајдна; Слушање музике: • Ф. Ј. Хајдн – <i>Ораторијум Годишња доба, Зима</i> • Ф. Ј. Хајдн – <i>Терезијанска миса, Credo</i> • Ф. Ј. Хајдн – <i>Опера Лекар, Арија Менгоне</i> • Ф. Ј. Хајдн – <i>Ораторијум Стварање свијета;</i> • на основу слушних примјера, препознаје карактеристике сонатног облика и сонатног циклуса; • анализира дјела и описује стилске особине Моцартовог стваралаштва; Слушање музике: • В. А. Моцарт – <i>Симфонија бр. 40, ге-мол, I став</i> • В. А. Моцарт – <i>Соната KV 330, I став</i>		
---	--	--	--

• аргументује сопствени доживљај музичких примјера; • објасни улогу диригента; • опише састав симфонијског оркестра; • објасни етапе процеса од настанка до извођења опере.	• В. А. Моцарт – <i>Концерт KV 466, I став</i>; • објасни врсте опере (опера seria, опера buffo, зингшпил) на примјеру Моцартовог оперског стваралаштва; Слушање музике: • В. А. Моцарт – <i>Песма Папагена, Арија Краљице ноћи, Дует Папагена и Папагене</i> из опере <i>Чаробна фрула</i> • В. А. Моцарт – <i>Бастиен и Бастиена</i> – Арија бр. 10 • В. А. Моцарт – Увертира опере <i>Фигарова женидба</i>; Пјевање пјесме: • Арија Папагена из опере <i>Чаробна фрула</i>; • на основу гледања филма о композитору <i>Амадеус</i> (или инсерта), описује лични доживљај стваралаштва и живота В. А. Моцарта; • анализира духовну музику Моцарта кроз слушање примјера и гледање филма; Слушање музике: • В. А. Моцарт – <i>Реквијем KV 626 (Dies irae, Confutatis, Lacrimosa)</i> • В. А. Моцарт – <i>Exsultate jubilate KV 165</i> • В. А. Моцарт – <i>Муса у це-молу KV 139 – Kyrie</i>; • анализира камерна дјела и концерте Л. ван Бетовена и		
--	--	--	--

	описује стилске особине његовог стваралаштва; Слушање музике: • Л. ван Бетовен – <i>Гудачки квинтет ц-мол, оп. 18 бр. 4, I став</i> • Л. ван Бетовен – <i>Концерт за виолину, I став</i>; • на основу интернета, истражује о инспирацији за поједине симфоније, коме су посвећене, по чему се издваја IX симфонија и каква је њена веза са Европском Унијом; Слушање музике: • Л. ван Бетовен – <i>IX симфонија, оп. 125, увод IV става</i> • Л. ван Бетовен – <i>V симфонија у ц-молу</i> (оригинал и обрада Yngwie Malmsteen – компарација); Пјевање пјесме: • <i>Ода радости</i>; • анализира развој сонате као музичког облика у дјелима бечких класичара; Слушање музике: • Л. ван Бетовен – <i>Соната оп. 13, I став</i> • Л. ван Бетовен – <i>Месечева соната</i> (оригинал и обрада Swingle Singers – a capella); • анализира инсерте из филма Copying Beethoven;		
--	--	--	--

	• осмисли кратак усмени или писани приказ личног доживљаја стваралаштва бечких класичара. • на основу видео примјера са интернета, описује улогу диригента у извођењу музичког дјела и уочава специфичности у диригентском изразу познатих свјетских диригената. • гледа музичке емисије и филмове и анализира њихов образовни и умјетнички садржај.		
--	--	--	--

Наставна тема: Музика романтизма			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: • препозна основне карактеристике музике романтизма; • наведе основне карактеристике музике романтизма; • опише основне карактеристике музике романтизма; • препозна слушане примјере клавирске музике Фредерика Шопена и Франца Листа; • наведе њихова најзначајнија дјела; • објасни значај пијанизма у романтизму;	Ученик ће да: • дискутује о утицају историјског контекста, друштвених прилика и идеје националног на развој музике романтизма, те прави поређење романтизма и претходних епоха; • слуша и анализира музичке примјере, уочава одлике музичког језика и облика романтизма; • на основу слушних примјера, уочава особине стваралаштва Шопена, Листа и Шумана, као и значаја и могућности клавира као инструмента у романтизму; Слушање музике: • Ф. Шопен – <i>Валцер бр. 7, оп. 64 бр. 2 (цис-мол)</i> • Ф. Шопен – <i>Минутни валцер</i> • Ф. Шопен – <i>Полонеза Ас-дур</i> • Ф. Шопен – <i>Мазурка оп. 67 бр. 3</i> • Ф. Лист – <i>Мађарска рапсодија бр. 2</i> • Р. Шуман – <i>Сањарење</i> • Р. Шуман – <i>Карневал оп. 9;</i> • на основу слушних примјера, издвоји карактеристике соло пјесме као музичког облика и упозна се са подјелом гласова; Слушање музике:	Предмет: • Српски језик и књижевност	Тема: • Романтизам у европској књижевности, Романтизам у српској књижевности, Реализам у европској и српској књижевности, Језичка култура

• препозна слушане примјере соло пјесама Франца Шуберта и Роберта Шумана; • наведе њихова најзначајнија дјела; • опише однос музике и поезије; • објасни појам програмске музике; • препозна слушане примјере Хектора Берлиоза и Франца Листа; • наведе њихова најзначајнија дјела; • препозна слушане примјере оперске музике италијанских композитора прве половине XIX вијека; • наведе њихова најзначајнија дјела; • наброји најпознатије домаће и стране соло пјеваче који су изводили слушана дјела;	• Ф. Шуберт – <i>Ave Maria</i> • Ф. Шуберт – <i>Дивља ружица</i> • Р. Шуман – <i>Ich grolle nicht</i>; • на основу слушних и видео примјера, уочава стилске одлике стваралаштва раних романтичара опише и опише улогу виртуоза у инструменталним концертима; Слушање музике: • Н. Паганини – <i>Концерт бр. 2 (La campanella)</i> • Н. Паганини – обрада <i>Каприча бр. 24 (Vanessa Mae)</i> • Ф. Менделсон – <i>Концерт за виолину у е-молу</i> • Ф. Шопен – <i>Клавирски концерт у е-молу</i>; • повезује програмске садржаје са слушним примјерима; Слушање музике: • Х. Берлиоз – <i>Фантастична симфонија</i> (II и V став) • Ф. Лист – <i>Прелиди</i>, симфонијска поема бр. 3; • на основу музичких примјера, објасни појам белканто пјевања; Слушање музике: • Ђ. Росини – <i>Увертира</i> и <i>Арија Фигара</i> (Севилски берберин) • Г. Доницети – Каватина из I чина, опера <i>Лучија од Ламермура</i> • В. Белини – <i>Casta Diva</i> (Норма);		
--	--	--	--

• препозна слушане примјере француске, њемачке и руске романтичарске опере; • наведе најзначајнија дјела; • разликује националне стилске особености; • препозна народне и староградске пјесме (севдалинке) из Босне и Херцеговине; • изводи народне и староградске пјесме (севдалинке) из Босне и Херцеговине; • анализира народне и староградске пјесме (севдалинке) из Босне и Херцеговине; • објасни њихове музичке и изражајне карактеристике; • препозна народне и староградске пјесме из Србије; • изводи народне и староградске пјесме из Србије; • анализира народне и староградске пјесме из Србије; • упоређи их са сродним примјерима из региона; • препозна слушане примјере стваралаштва Корнелија Станковића и Даворина Јенка; • наведе њихова најзначајнија дјела;	• истражи на интернету најпознатије свјетске и домаће соло пјеваче; Слушање музике: • Ђ. Мајербер – <i>O paradis</i>, опера <i>Африканка</i> • К. М. Вебер – <i>Хор ловаца</i> из опере <i>Чаробни стрелац</i> • М. И. Глинка – <i>Руслан и Лјудмила</i>, увертира • М. И. Глинка – <i>Арија Ивана Сусањина</i>, опера <i>Живот за цара</i>; • дискутује о значају музичког фолклора и повезује музичка дјела са књижевним текстовима; Слушање музике и пјевање пјесама: • Ф. Кухач, Л. Куба, В. Милошевић, Ц. Рихтман (<i>Повила се б'јела лоза винова, Сјај мјесече сваку божју вече, Запјевала булбул птица, На крај села чађава механа, Кад ја поћох на Бембашу, Емина...</i>); • дискутује о друштвено-историјским околностима које су утицале на развој музичког живота у Србији; Слушање музике и пјевање пјесама: • <i>Густа ми магла паднала, Свилен конац, Тамо далеко, Крај језера, Бољујем ја...</i> • дискутује о развоју музичког школства и културног живота у Србији; Слушање музике и пјевање пјесама:		
---	---	--	--

• учествује у заједничком извођењу обрађених композиција; • препозна слушане примјере стваралаштва Стевана Стојановића Мокрањца; • наведе његова најзначајнија дјела; • анализира руковети; • учествује у њиховом извођењу; • препозна слушане примјере српске духовне музике XIX вијека; • наведе основне музичке облике; • учествује у заједничком извођењу литургијских пјесама; • упореди различите жанрове и интерпретације; • процијени њихове изражајне домете; • аргументује сопствени доживљај.	• К. Станковић – <i>Што се боре мисли моје</i> • Д. Јенко – <i>Боже правде</i> • Д. Јенко – <i>Српкиња</i>; • на основу слушних примјера, препознаје мјесто из којег потичу пјесме Мокрањчевих руковети; Слушање музике и пјевање пјесама: • С. С. Мокрањац – <i>Шеста руковет, Осма руковет, Десета руковет, Четрнаеста руковет</i> • <i>Осу се небо звездама, Разграна се грана јоргована, Расло ми је бадем дрво, Што Морава мутно тече, Биљана платно белеше...</i> • препознаје разлике између свјетовних и духовних дјела; Слушање музике и пјевање пјесама: • С. С. Мокрањац – <i>Тебе појем</i> • С. С. Мокрањац – <i>Иже херувими</i> • К. Станковић – <i>Достојно јест</i> • Ј. Маринковић – <i>Отче наш.</i> • осмисли кратак усмени или писани приказ доживљаја слушаних дјела.		
--	--	--	--

Наставна тема: Музички аматеризам			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - опише рад музичких аматерских удружења или ансамбла на подручју своје општине; - опише рад музичких аматерских удружења на подручју Републике Српске, Босне и Херцеговине и земаља у окружењу; - наброји најзначајније концертне дворане; - упореди улогу музичких удружења у културном животу Републике Српске, Босне и Херцеговине и земаља у окружењу; - објасни улогу и задатке музичког уредника и тонског сниматеља у процесу музичке продукције;	Ученик ће да: - дискутује о појму музичког аматеризма и улози музичких аматерских друштава, културних установа и концертних дворана у развоју музичког живота; - истражи и представи (усмено или писано) рад одабраног музичког ансамбла или институције из локалне средине или региона; - посјети културно-умјетничка друштва и упозна се са њиховом улогом у очувању музичке традиције; - посјети концерт и изнесе своја запажања о извођачима, програму и умјетничком доживљају; - на основу интернет садржаја, истражи музичке професије (музички уредник, тонски сниматељ) и основне фазе процеса снимања и обраде звука; - истражи и представи резултате у форми	Предмет: - Српски језик и књижевност - ВРОЗ - Физика	Тема: - Језичка култура - Развој личности и здрави животни стилови - Таласи

• примијени основне функције аудио-софвера (Audacity или сличан програм) за снимање и једноставну обраду звука.	семинарског рада или презентације; • користи основне функције софтверског пакета Audacity (или сличног аудио-софвера) или вјештачку интелигенцију за једноставну обраду звука (снимање, резање, основна обрада).		
---	---	--	--

Дидактичко-методичка упутства и препоруке

- Настава предмета музичка култура реализује се на основним дидактичко-методичким принципима и треба да представља смислену, динамичну и ученику прилагођену активност која не оптерећује ученике, већ подстиче интересовање, креативност и естетски доживљај.
- У наставном процесу потребно је користити различите наставне методе и облике рада који подстичу активну улогу ученика, развој критичког мишљења, истраживачког приступа и функционалног знања. Ученик треба да буде активан учесник и истраживач у наставном процесу, како у индивидуалном, тако и у групном облику рада.
- Примјењивати међупредметно повезивање засновано на исходима учења. У програму су дати приједлози предмета и тема са којима је могуће остварити корелације, а наставник може успостављати и друге облике повезивања уколико процијени да су оправдани и у функцији бољег разумијевања наставних садржаја и стицања функционалног знања. Препоручује се сарадња са наставницима других предмета, као и организовање заједничких STEAM часова и пројеката.
- У настави је неопходно користити очигледна наставна средства (дидактичке илустрације, аудио и аудио-визуелне материјале, савремену образовну и информационо-комуникациону технологију) и повезивати их са слушним примјерима и извођачком праксом. У савременом наставном процесу препоручује се и коришћење дигиталних алата и вјештачке интелигенције као подршке настави. Наставници могу користити алате засноване на вјештачкој интелигенцији за креирање наставних материјала, квизова, тестова, анализа музичких примјера, као и за индивидуализацију наставе и подстицање ученичке креативности, уз критички и педагошки одговоран приступ њиховој примјени.
- Користити уџбеник одобрен од Министарства просвјете и културе Републике Српске, као и другу стручну и умјетничку литературу, интернет садржаје и изворе који имају образовни карактер.
- Настава се заснива на непосредном доживљају музичког дјела, који се остварује кроз слушање, извођење и анализу. Упознавање музичког дјела обухвата и сагледавање његовог историјског контекста, ствараоца и стилских карактеристика. Садржаји се реализују кроз слушање или репродукцију музичких примјера, односно непосредан доживљај музичког дјела.
- Усмено излагање наставника треба да послужи као информација и подстицај за слушање и разумијевање музике када оно представља централни дио часа. Препоручује се структура часа која укључује приближно 20% излагања, 60% слушања музичког дјела у фрагментима или у цјелини, у зависности од примјера, и 20% анализе, разговора, закључивања и поновног слушања појединих дијелова композиције.
- Музички примјери обрађују се поступком активног слушања, уз претходно постављене задатке који усмјеравају пажњу ученика на битне музичке елементе.
- Приликом слушања музике потребно је радити на прожимању примјера из класичних стилова и жанрова са савременим обрадама и интерпретацијама, као и на њиховој међусобној компарацији у циљу развијања критичког слушања и разумијевања музичког израза у различитим стилским и жанровским контекстима.

- Активно учествовање ученика у репродукцији музике развија музичке, али и опште когнитивне способности, појачава сензибилитет за музику, подстиче интересовање за активно учешће у музичком и културном животу и доприноси психофизичкој релаксацији и рекреативном учинку наставног процеса. У оваквим активностима важнији је сам процес од исхода учења.
- Групним и појединачним пјевањем или свирањем развија се сарадња, одговорност и интересовање ученика за активно учешће у музичком и културном животу своје средине.
- Пјесме је потребно учити и изводити по слуху и из нотног текста, с циљем развијања способности повезивања нотне слике са звучним доживљајем и мелодијским кретањем. Употреба нотног текста и солмизације у настави има функцију развијања музичке перцепције и активног учешћа ученика у интерпретацији музичког дјела, а не усвајања вјештина пјевања с листа карактеристичних за музичко образовање.
- Музички инструменти упознају се кроз слушање одговарајућих музичких примјера, уз представљање њихове употребе у различитим стилским и жанровским контекстима. Значајне звучне карактеристике и техничке могућности инструмената потребно је приказати путем аудио и аудио-визуелних музичких примјера.
- Примјери су илустративног карактера и не морају се слушати у цјелини, али се слушање у цјелини препоручује уколико то расположиво вријеме дозвољава.
- Вербално усвајање музичко-теоријских појмова треба да буде у функцији слушног искуства и не треба превазилазити ниво који ученик може непосредно препознати у музичком примјеру. Континуираним радом потребно је развијати и обогаћивати музички речник ученика.
- Знање ученика потребно је провјеравати уз употребу музичких примјера, усменим путем, кроз квизове, тестове (најмање један у току полугодишта) и писане радове, укључујући и облике кооперативног учења. Активно учешће ученика у репродукцији музике има првенствено развојну и мотивациону улогу.
- Наставник је дужан да прати напредовање ученика и води евиденцију о постигнућима сваког ученика појединачно.
- Ученици морају бити унапријед упознати са методама, техникама и критеријумима оцјењивања, а вредновање и оцјењивање потребно је вршити у складу са одредбама важећег правилника о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи.
- Наставник треба континуирано да ради на подизању нивоа музичке и опште културе ученика.
- Настава треба да подстиче развој екстринзичних (оцјене, похвале и награде) и интринзичних облика мотивације, који произлазе из унутрашњег интересовања и задовољства у учењу, кроз занимљиве активности, разноврсне методе рада и квалитетне повратне информације. Посебно је важно повезивање музике са другим наставним областима, јер музика може представљати значајно средство мотивације, емоционалног изражавања и стварања позитивне радне атмосфере.
- Програм наставе музичке културе је отвореног типа, што наставнику омогућава да, поред обавезних садржаја, креира и прилагођава дио наставе у складу са жељама, интересовањима и могућностима ученика, као и специфичностима локалне средине.
- Наставник је обавезан да ради на формирању школског хора и/или оркестра, као и на једногласном, двогласном и вишегласном извођењу композиција домаћих и страних аутора. Уколико није могуће формирати наведене ансамбле, потребно је организовати рад у мањим вокалним, инструменталним или вокално-инструменталним саставима. Кроз ансамблску праксу, поред развоја музичких

способности, интересовања за заједничко музицирање и упознавања умјетничке музике, потребно је радити и на очувању домаће традиционалне музичке баштине.